

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Strzyżowie
ul. Słowackiego 8
38-100 Strzyżów**

Strzyżów, 15.03.2022 r.

**Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu w zakresie działalności
Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie w roku 2021.**

Informację sporządzono na podstawie art. 12a ust. 3 ustawy z ustawy z dnia 14 marca 1985 r.
o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity – Dz. U. z 2021 r. poz. 195)

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny radiacyjnej,
- 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 6) zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne
– w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Strzyżowie jest promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursory narkotyków, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka na terenie powiatu strzyżowskiego.

Miniony rok 2021, podobnie jak rok 2020, zdominowany był działaniami związanym z przeciwdziałaniem skutkom zakażenia wirusa Sars-CoV-2. Ze względu na trwający stan epidemii wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w dalszym ciągu byli zaangażowani w prowadzenie działań przeciwepidemicznych. Przez cały rok przeprowadzali wywiady epidemiologiczne z osobami poddawanych nadzorowi epidemiologicznemu, kwarantannie, izolacji domowej, czy też kierowanymi do szpitali. Wpisywali dane do teleinformatycznych systemów obsługiwanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, takich jak: EWP-3, SEPIS, SRWE i innych. W ramach działań przeciwepidemicznych kontynuowano kontrole we wszystkich obiektach będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, również wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Strzyżowie, jak też i z delegowanymi do tych kontroli pracownikami Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie. Szczegółowy opis prowadzonych działań związanych z Covid-19 ujęty jest w rozdziale poświęconym zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych.

Jednocześnie przez cały rok 2021 prowadzono działania wynikające z Planu zasadniczych przedsięwzięć i Harmonogramu kontroli PSSE Strzyżów na rok 2021, który został uzgodniony przez Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie.

1. Warunki zdrowotne środowiska.

Sytuacja epidemiczna związana z chorobą Covid-19 spowodowała konieczność ciągłego nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej również w tym zakresie. W związku z kolejnymi falami zakażeń zmieniano przepisy dotyczące określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w tym stosowania maseczek i limity osób w poszczególnych obiektach. Wymuszało to stosowanie nowych rozwiązań w działalności obiektów użyteczności publicznej, takich jak dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, kościoły, kina, muzea, baseny kąpielowe, gabinety fryzjerskie, kosmetyczne, itp. Pandemia nie zwolniła nas jednak od wykonywania zadań planowanych i bieżących.

W roku 2021 nadzorem Higieny Komunalnej objęto 77 obiektów użyteczności publicznej. Jakość wody nadzorowano w 57 wodociągach. Do badań pobrano łącznie 13 prób wody, w tym 2 w ramach monitoringu kontrolnego i 11 prób w ramach monitoringu przeglądowego. Ponadto pobrano 13 prób na basenach oraz 4 próby w kierunku bakterii Legionella na Krytej Pływalni w Strzyżowie. Badania w ramach kontroli wewnętrznej w wodociągach oraz basenach pobierane są i przesyłane na bieżąco zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Strzyżowie harmonogramem.

Jakość wody w nadzorowanych wodociągach prowadzona jest poprzez realizację przez podmioty odpowiedzialne badań w ramach monitoringu wewnętrznego, na podstawie harmonogramów zaopiniowanych przez PPIS w Strzyżowie, przedkładanych co roku z uwzględnieniem zakresu i częstotliwości badań.

Na poprawę jakości wody pod względem mikrobiologicznym wydano 1 decyzję, które zostały wykonane w oznaczonym terminie: wodociąg Cieszyna Stępina Pułanki (bakterie grupy coli, E. coli, enterokoki). Na warunkową przydatność pod względem mikrobiologicznym wydano 1 decyzję dla Domu Dziecka w Strzyżowie (bakterie grupy coli). Na warunkową

przydatność pod względem fizykochemicznym wydano 1 decyzję dla wodociągu Frysztak (przekroczenie dopuszczalnej wartości manganu). Każdorazowo, po stwierdzeniu złych parametrów wody, zarządcy tych obiektów przeprowadzali działania naprawcze, po wykonaniu których zlecali ponowne badania. Końcowa ocena wodociągów jest dobra. W ub. roku przeprowadzono 11 kontroli urządzeń wodociągowych. Decyzji na stan techniczny ujęć wody nie wydawano. Wydano 41 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia oraz 1 decyzję nakazującą poprawę jakości wody.

W roku 2021 skontrolowano m.in.: 4 domy kultury, 5 obiektów MSWiA, 1 siłownię, 8 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, 2 gospodarstwa agroturystyczne, 14 zakładów fryzjerskich, 10 kosmetycznych i 1 zakład fryzjersko–kosmetyczny, 3 solaria oraz 2 ustępy publiczne. Ponadto skontrolowano 3 cmentarze komunalne.

W Domu Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym wydano decyzję dotyczącą zainstalowania przy pomieszczeniu przeznaczonym do składowania odpadów medycznych umywalki z bieżącą zimną i ciepłą wodą.

W roku 2021 w ramach działań Higieny Komunalnej wykonano 83 kontrole i pobrano do badań łącznie 30 prób wody. Wydano ogółem 70 decyzji, w tym: 41 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia, 1 decyzję nakazującą poprawę jakości wody, 1 dotyczącą poprawy stanu technicznego obiektu oraz 6 decyzji kosztowych i 21 decyzji dotyczących warunków ekshumacji i przeniesienia zwłok

Ponadto wydano 13 postanowień dotyczących warunków transportu zwłok w trumnach lub urn z prochami z zagranicy. Nie uczestniczono w ekshumacjach.

Nałożono 3 mandaty karne na poprawę stanu sanitarnego w 3 zakładach fryzjerskich na sumę 150 złotych.

2. Obiekty żywności i żywienia.

Cały rok 2021 zdominowany był działaniami związanym ze zwalczaniem wirusa Sars-CoV-2, w związku z czym wszyscy pracownicy Higieny Żywności i Żywienia zostali skierowani do działań przeciwepidemicznych, nie poprzestając jednak wykonywać zadań planowanych i bieżących.

W 2021 r. nadzorem HŻiŻ objęto 624 zakłady obrotu, produkcji żywności oraz żywienia zbiorowego. W obiektach żywności i żywienia przeprowadzono 638 kontroli sanitarnych, z czego 158 to kontrole interwencyjne (interwencje konsumenckie oraz w związku z powiadomieniami RASFF). W obiektach obrotu kosmetykami przeprowadzono 9 kontroli. W ub. r. przedsiębiorcy zlikwidowali 15 zakładów, a 6 zakładów zawiesiło działalność. Wydano 17 decyzji zatwierdzających nowe zakłady. Na podstawie art. 103 i art. 104 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia PPIS w Strzyżowie przesłał dokumentację i akta sprawy dotyczące jednego zakładu, który działał bez zatwierdzenia i wpisu do rejestru do PPWIS w Rzeszowie celem rozpatrzenia wg właściwości.

Do badań pobrano ogółem 180 próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, w tym 11 próbek dodatkowych poza planem – w związku z interwencjami konsumentów i nadzorem sprawowanym przez PPIS nad zakładem. Jednej z zaplanowanych próbek nie pobrano – ze względu na jej brak w obrocie. Kwestionowano 3 z pobranych próbek:

- a) próbkę kawy palonej mielonej – zakres badań: furan, 2-metylofuran, 3- metylofuran – ze sprawozdania z badań wykonanego przez WSSE w Bydgoszczy wynikało, iż zawartość furanu w badanej próbce wynosi 2736,0+/-547,2 µg/kg; zawartość 2-metylofuranu wynosi

9696,3+/-1939,3 µg/kg; zawartość 3-metylofuranu wynosi 527,3+/-105,5 µg/kg – w związku z tym PPIS w Strzyżowie przesłał powiadomienie informacyjne dot. ww kawy oraz zwrócił się z prośbą o dokonanie oceny ryzyka w ramach systemu RASFF dla zdrowia konsumentów przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie. Powyższa informacja przesłana została również do wiadomości do PPIS w Warszawie, na terenie którego znajdował się dystrybutor w/w kawy. W opinii PZH dot. zawartości furanu w kawie wskazano, iż przedmiotowy środek spożywczy należy uznać za produkt przeciętnie zanieczyszczony i w związku z tym nie stwarzający większego zagrożenia dla zdrowia dorosłego konsumenta;

- b) próbkę miodu wielokwiatowego nektarowego na pozostałości pestycydów i organoleptykę – ze sprawozdania z badań wykonanego przez Laboratorium Higieny Żywności i Żywienia WSSE w Rzeszowie, wynikało iż zawartość: acetamiprydu wynosi $0,21 \pm 0,11$ mg/kg (NDP 0,05), protiokonazol destio – $0,010 \pm 0,005$ mg/kg (NDP 0,05), zawartość innych badanych pestycydów – poniżej granicy oznaczenia ilościowego zastosowanej metody badań. W związku z przekroczeniem NDP dla acetamiprydu w badanym miodzie PPIS w Strzyżowie przesłał powiadomienie alarmowe dot. ww miodu oraz zwrócił się z prośbą o dokonanie oceny ryzyka w ramach systemu RASFF dla zdrowia konsumentów przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie. Z przesłanej opinii ekspertów NIZP PZH – PIB wynikało „że potencjalne jednorazowe (jednodniowe) pobranie pozostałości acetamiprydu z dużą porcją miodu wynosi w przypadku dziecka 3,0%, a dla dorosłych 1,2% wartości ostrej dawki referencyjnej (ARfD). Na tej podstawie można ocenić, że oznaczony poziom pozostałości acetamiprydu w miodzie nie stwarza potencjalnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów”. Powyższą informację PPIS w Strzyżowie przesłał do Powiatowego Lekarza Weterynarii.
- c) próbkę suplementu diety pn. „Tran z rekina o smaku malinowym” – jak wynikało ze sprawozdania z badań przeprowadzonych w WSSE w Krakowie zawartość witaminy D oznaczonej metodą HPLC w badanej próbce wynosi $5,6 \mu\text{g}/10\text{ml} \pm 0,9 \mu\text{g}/10\text{ml}$. Zawartość witaminy D deklarowana przez producenta na etykiecie wynosi $25 \mu\text{g}/10\text{ml}$. Powyższą wiadomość przesłana została do wiadomości i służbowego wykorzystania do PSSE nadzorującego producenta w/w suplementów diety.

Do PPIS w Strzyżowie w 2021 r. wpłynęło 8 skarg dotyczących m.in.: sprzedaży środków spożywczych po terminach ważności, niewłaściwej jakości środków spożywczych oferowanych w sprzedaży oraz niewłaściwej prezentacji środków spożywczych w sklepach internetowych. Dwie skargi się potwierdziły.

W trakcie kontroli bieżących szczególną uwagę zwracano na znakowanie środków spożywczych, oświadczenia żywieniowe i zdrowotne. Szczególnym nadzorem objęto suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środki spożywcze wzbogacane, substancje dodatkowe dodawane do żywności.

W związku z przypadkami występowania w Polsce przypadku afrykańskiego pomoru świń prowadzono również wzmożony nadzór nad sprzedażą mięsa oraz wyrobów pochodzenia wieprzowego i dziczyzny. Przesyłało dwa razy w tygodniu raporty z ilości i wyników przeprowadzonych kontroli w tym zakresie. Na podstawie powiadomień o niebezpiecznym produkcie w ramach systemu RASFF dokonywane były kontrole podległych placówek. Wydawano decyzje o wycofaniu środków spożywczych z obrotu. Informacje z przeprowadzonych kontroli przekazywano na bieżąco do WSSE w Rzeszowie.

W okresie letnim kontynuowano prowadzenie kontroli w dniach wolnych od pracy oraz w godzinach popołudniowych, ze szczególnym uwzględnieniem zakładów żywienia zbiorowego, automatów do lodów, oraz zakładów znajdujących się przy trasach turystycznych.

W 2021 prowadzona była akcja w ramach nadzoru bieżącego nad zakładami produkcji i obrotu żywnością kontrolna dotycząca niedozwolonych składników dodawanych do produkcji wyrobów do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych, w tym biosubstancji takich jak mielony lub sproszkowany bambus. Przeglądano strony internetowe pod kątem tego typu ofert sprzedaży przez podmioty prowadzące działalność na nadzorowanym terenie. Comiesięczne sprawozdania przesyłano do PPWIS w Rzeszowie.

W ub. roku wydano ogółem 194 decyzji administracyjnych, w tym: 43 nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, (w tym 1 dot. unieruchomienia/przerwania działalności całego lub części zakładu, 11 zakazujących wprowadzanie do obrotu, 31 nakazujących m.in. poprawę stanu technicznego), 75 decyzji kosztowych za prowadzone czynności kontrolne, 2 decyzje zmieniające termin wykonania decyzji, 21 decyzji wykreślających zakłady z rejestru, 27 decyzji warunkowo i bezwarunkowo zatwierdzających zakłady (z czego wydano 17 decyzji zatwierdzających nowe zakłady), 26 decyzji dokonujących zmiany we wpisie na wniosek strony. Nałożono 18 mandatów karnych na sumę 2250 zł.

Stan sanitarny zakładów żywnościowych z terenu powiatu w 2021 r. ocenia się jako dobry.

3. Zakłady pracy - Środowisko pracy:

W 2021 r. prowadzona działalność w zakresie Higieny Pracy była ukierunkowana głównie na prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom epidemii koronawirusa SARS-CoV-2.

Na koniec 2021 r. nadzorem objętych było 200 zakładów pracy. Wydano 5 decyzji administracyjne z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego i 5 decyzji dotyczące opłat. Decyzji unieruchamiających zakłady i stanowiska pracy nie wydawano. Upomnień nie wydawano. Nie nakładano mandatów karnych. Postanowień o nałożeniu grzywny nie wydawano.

Zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych :

- a) 2017 r. – 1 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza)
- b) 2018 r. – 2 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza oraz obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonym jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz),
- c) 2019 r. – 6 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza – 3, obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonym jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz – 2, nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi – międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej – 1),

- d) 2020 r. – 1 (przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych).
- e) 2021 r. – 3 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza).

W 2021 r. wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (1 – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza, 1 – przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych) oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (1 – obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonym jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz oraz 1 – nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi - międzybłonniak opłucnej albo otrzewnej). Odnotowano 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. Przeprowadzono 7 postępowań wyjaśniających w sprawie podejrzenia chorób zawodowych. Opracowano 6 kart oceny narażenia zawodowego. Wydano 8 postanowień o niezakończonym w określonym terminie z uwagi na oczekiwanie na orzeczenia lekarskie wystawione przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie.

Prowadzona jest współpraca w zakresie orzecznictwa w sprawach podejrzenia chorób zawodowych z WOMP w Rzeszowie. Obecnie oczekuje się na orzeczenia lekarskie w sprawie 6 postępowań w sprawie podejrzenia choroby zawodowej. Prowadzone jest jedno postępowanie odwoławcze w związku z uchyleniem decyzji dotyczącej braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

4. Placówki nauczania i wychowania:

Zapoczątkowana w 2020 roku pandemia Covid-19 wymuszała w dalszym ciągu konieczność stosowania adekwatnej do bieżącej sytuacji epidemiologicznej organizacji pracy i nauczania w nadzorowanych obiektach. Kontynuowano nauczanie zdalne, a w okresach w których placówki mogły pracować stacjonarnie stosowano rozwiązania umożliwiające bezpieczną pracę uczniów i nauczycieli. W trakcie kontroli szczególną uwagę zwracano na dostępność oraz dobór odpowiednich środków dezynfekcyjnych do rąk, stosowanie właściwych środków dezynfekcyjnych do powierzchni, częstotliwość ich używania oraz zaznajomienie osób sprzątających z prawidłowym ich stosowaniem opisanym w kartach charakterystyk. Kontrole wykazały, że we wszystkich w/w obiektach opracowano procedury na wypadek wystąpienia zachorowania oraz wyznaczono pomieszczenia na izolatkę. W okresie pandemii udzielano wielokrotnie porad telefonicznych pracownikom szkół oraz rodzicom dzieci uczęszczającym do placówek nauczania i wychowania. Wydawano opinie sanitarne w zakresie stosowanych przez placówki rozwiązań przeciwepidemicznych, ale również w zakresie okresowego zawieszania nauczania w przypadku występowania zakażeń wśród personelu i uczniów. W okresie trwania pandemii w 2021 r. przeprowadzono ogółem 170 kontroli obiektów, w tym 133 kontrole stanu sanitarnego w placówkach nauczania i wychowania w zakresie ich funkcjonowania w obowiązującym reżimie sanitarnym. W czasie wakacji przeprowadzono 35 kontrole wypoczynków dzieci i młodzieży oraz 2 kontrole

„otwartych drzwi”. Skontrolowane wypoczynki organizowane na terenie powiatu zapewniały w wystarczającym stopniu bezpieczeństwo dzieci oraz przestrzeganie obostrzeń sanitarnych.

Pomimo pandemii, w miarę możliwości realizowano zadania wynikające z Planu zasadniczych przedsięwzięć na rok 2021. W ub. roku w ewidencji Higieny Dzieci i Młodzieży znajdowały się 124 placówki, w tym: 84 to stałe placówki nauczania i wychowania oraz 40 to placówki wypoczynku dzieci i młodzieży. Łącznie w tych obiektach wykonano 170 kontroli. W nadzorowanych placówkach ogólny stan sanitarny ocenia się jako dobry.

Z powodu zakażeń wirusem Sars-CoV-2 uczniów, lub nauczycieli i pracowników placówek w 2021 r. wydano 111 opinii **pozytywnych na zawieszenie zajęć w placówkach nauczania i wychowania oraz przejście na tryb nauczania zdalnego lub hybrydowego.**

W czasie kontroli prowadzono działania mające na celu zapobieganie zatruciom pokarmowym, zakażeniom chorobami zakaźnymi. W związku z zagrożeniem wystąpienia zachorowań wywołanych wirusem Sars-CoV-2 szczególną uwagę zwracano na warunki do utrzymania higieny osobistej tj. dostęp do ciepłej bieżącej wody, zaopatrzenie w mydło w dozownikach, środki do dezynfekcji, ręczniki jednorazowego użytku oraz papier toaletowy.

Pomiary **dostosowania mebli szkolnych** do wzrostu dzieci przeprowadzono w 4 przedszkolach, 8 szkołach podstawowych oraz w 3 zespołach szkół. Przebadano 978 uczniów, z tego wszystkie dzieci siedziały prawidłowo. Dokonano też pomiaru **obciążenia uczniów tornistrami**. Badaniem objęto trzy placówki: Zespół Szkół w Lubli, Szkołę Podstawową w Nowej Wsi oraz Szkołę Podstawową w Babicy. Przebadano łącznie 259 uczniów w 24 oddziałach. Pomiarów dokonywano w gabinecie profilaktyki i pomocy przedlekarskiej. Zaobserwowano, iż pomimo zapewnienia przez szkoły szafek, lub miejsc do pozostawienia podręczników, uczniowie noszą podręczniki do domów, jest to spowodowane koniecznością odrabiania zadań domowych. W wielu przypadkach w plecakach znajdują się również liczne przedmioty nie stanowiące przyborów do nauki.

Dożywianie dzieci i młodzieży prowadzone było w formie ciepłych posiłków w 43 skontrolowanych placówkach. Z pełnych obiadów korzystało 615 dzieci i młodzieży, posiłki jednodaniowe placówki wydały dla 1090 uczniów, a 21 placówek wydało napój dla 1823 uczniów. 790 uczniów korzystało z posiłków finansowanych przez GOPS/ MOPS. Stołówki oraz punkty wydawania posiłków, które funkcjonują w szkołach są pod stałym nadzorem Higieny Żywności i Żywienia PSSE. Przez dokonywane tam kontrole, poprawił się stan techniczny i sanitarny we wszystkich pomieszczeniach, gdzie przygotowuje się jakiegokolwiek dożywianie.

W elektronicznej bazie wypoczynku MEN w okresie ferii i wakacji zarejestrowanych było ogółem 40 turnusów. Na terenie powiatu strzyżowskiego w sezonie zimowym i letnim w 2021 roku skontrolowano ogółem 35 różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży oraz przeprowadzono 2 kontrole w ramach akcji „otwarte drzwi”. Były to obozy i kolonie w obiektach hotelarskich, jak również w obiektach sezonowych. Z tych form wypoczynku skorzystało 1215 dzieci i młodzieży. Placówki wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży były przygotowane prawidłowo. Nie wpłynęły żadne uwagi dotyczące ich funkcjonowania. Przeprowadzone kontrole wykazały zadowolający stan sanitarno–porządkowy. Wypoczynek dla dzieci i młodzieży, również w formie wyjazdowej, organizowany był przez placówki prowadzące działalność całoroczną. Zagwarantowały one uczestnikom dobre warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć rekreacyjnych. Systematycznie z roku na rok ulega poprawie stan sanitarny placówek wypoczynku.

Kontynuowano współpracę z Komendą Powiatową Policji w Strzyżowie. W ramach akcji „Bezpieczne wakacje” przeprowadzono wspólnie z funkcjonariuszami KPP 19 kontroli placówek wypoczynku letniego i zimowego. W ramach zapewnienia zdrowych i bezpiecznych ferii oraz wakacji realizowano kampanię edukacyjną „Bezpieczne i zdrowe wakacje” skierowaną do dzieci i młodzieży, a także opiekunów na koloniach i obozach.

Dla uczestników wypoczynku prowadzone były pogadanki na temat skutków używania dopalaczy oraz bezpiecznych zachowań podczas wakacji. Udzielano instruktażu dotyczących szczególnie zasad bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego w czasie prowadzenia zajęć sportowych. Wszystkie zorganizowane zajęcia odbywały się pod nadzorem nauczycieli i opiekunów. W trakcie przeprowadzania kontroli placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży zostały omawiane i przekazane materiały edukacyjne.

W ramach prowadzonych w 2021 roku działań profilaktycznych wystosowano 15 wystąpień. Wystąpienia były kierowane do Dyrektorów placówek oraz do 4 Wójtów Gmin i Burmistrza Strzyżowa poświęcone były tematyce dot.: szkodliwości nadmiernego korzystania przez dzieci telefonów komórkowych, jakości wody, dezynfekcji wentylacji i klimatyzacji oraz wytyczne związane z czasem pandemii.

W 2021 r. pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowali też nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w 27 szkołach podstawowych, 9 zespołach szkół oraz w 1 liceum – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Efektom kontroli, którymi objęto w 2021 roku placówki nauczania, wychowania i wypoczynku były również stwierdzone nieprawidłowości. W celu poprawy warunków sanitarno-higienicznych wydano 5 decyzji, 2 dotyczące zmiany terminu oraz 6 decyzji kosztowych. Stwierdzone nieprawidłowości podczas kontroli to zły stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w korytarzach i w salach lekcyjnych. Decyzję zmieniającą termin realizacji wcześniej wydanej decyzji wydano na wniosek strony. Występują również przypadki, że pomimo zapewnienia środków finansowych remonty nie odbyły się z przyczyn proceduralnych lub braku wykonawców. Większość nadzorowanych obiektów jest zadbana i nie budzi zastrzeżeń pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

W ramach akcji „szczepimy się” zorganizowano 9 pogadanek dla rodziców na temat szczepień Covid – 19 wśród nieletnich uczniów w wieku od 12 do 15 roku życia podczas wywiadówek, wspólnie z działem oświaty oraz epidemiologii. W 1 placówce zorganizowano wspólnie z działem oświaty zorganizowano stoisko promujące szczepienia Covid19 dla uczniów i nauczycieli.

Podsumowując należy stwierdzić, że sytuacja w placówkach oświatowo – wychowawczych z roku na rok ulega poprawie. Pomieszczenia dydaktyczne, sanitariaty, sale gimnastyczne, korytarze systematycznie remontowane, poprawiany jest ich standard, wymieniane są ławki i krzesła, oświetlenie elektryczne, co zapewnia uczniom lepsze warunki nauki. W ramach działalności profilaktycznej przekazywano nauczycielom i dyrektorom szkół informacji dotyczących zapobieganiu powstawania wad postawy i chorób pasożytniczych.

5. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia:

Od początku 2021 r. kontynuowano działania informacyjne związane z pandemią Covid-19. Do wielu organów, instytucji i podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu strzyżowskiego wystosowano szereg pism zawierających między innymi zalecenia, instrukcje postępowania, wytyczne, materiały informacyjne, ulotki schematy, informacje Głównego

Inspektora Sanitarnego w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2. Pisma te kierowane były m.in. do Starosty Strzyżowskiego, Burmistrza Strzyżowa oraz Wójtów Gmin Frysztak, Wiśniowa, Niebylec, Czudec, Komendanta Powiatowej Policji w Strzyżowie, Komendanta Powiatowej Straży Pożarnej w Strzyżowie, Naczelnika Urzędu Skarbowego w Strzyżowie, kierowników niepublicznych podmiotów leczniczych, ZOZ-u i Szpitala Powiatowego w Strzyżowie, dyrektorów ZEAS, do przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, zespołów szkół, klubów dziecięcych, żłobków, szkół specjalnych, domów dziecka, Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji w Strzyżowie, Gminnych Ośrodków Sportu i Rekreacji, Domów Pomocy Społecznej, Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Gminnych Ośrodków Kultury, Parafii, Placówek Pracy Pozaszkolnej, biur podróży, przewoźników (Neobus Niebylec, Kudła Żywnów, Kozdraś Gwoźnica Górna), obiektów hotelarskich i innych świadczących usługi hotelarskie, w tym gospodarstwa agroturystyczne, przedsiębiorców, zakładów pracy, zakładów obrotu żywnością i zakładów żywienia zbiorowego i in. Wystosowano ponad tysiąc wystąpień mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem Sars-CoV-2 skierowanych do placówek nauczania i wychowania, podmiotów leczniczych, jednostek samorządu terytorialnego, parafii, szkół, zakładów pracy, zakładów użyteczności publicznej i innych podmiotów. W roku 2021, aby dotrzeć do jeszcze większej liczby osób, nawiązano współpracę z Telewizją Internetową ITV Południe, gdzie na bieżąco emitowane były różne informacje związane z pandemią. Łącznie w roku 2021 były 54 emisje. Ponadto w związku z wprowadzeniem szczepień dla dzieci i młodzieży przeciwko COVID 19 w szkołach na terenie powiatu strzyżowskiego prowadzone były działania w odniesieniu do rodziców. Przez cały okres pandemii, oprócz działań związanych z jej zapobieganiem, Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia, w miarę możliwości realizowała zadania określone w planie pracy na 2021 rok.

Kierunki działań OZiPZ w 2021 roku wynikały z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia i dostosowane były do potrzeb zdrowotnych ludności. Ponadto prowadzona działalność była ściśle związana z aktualnymi problemami zdrowotnymi społeczności lokalnej oraz wynikała z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie strzyżowskim.

Działania oświatowo – zdrowotne prowadzono w odniesieniu do wszystkich mieszkańców powiatu. W celu poprawy stanu zdrowotnego naszej społeczności oraz kreowania zdrowego stylu życia podejmowano działania w zakresie programów krajowych, wojewódzkich, lokalnych oraz innych przedsięwzięć prozdrowotnych obejmujących problematykę zdrowia publicznego, mających na celu dostarczenie wiedzy w zakresie zagrożeń środowiska w jakim żyjemy, realizując w 2021 r:

1. Programy ogólnopolskie:

- 1) *Trzymaj formę* – 1514 uczniów i rodziców,
- 2) *Ars czyli jak dbać o miłość* – 76 uczniów,
- 3) *Podstępne WZW* – 131 uczniów,
- 4) *Znamie! Znam je?* – 156 uczniów,
- 5) *Bieg po zdrowie* – 194 uczniów i rodziców;

2. Programy wojewódzkie:

- 1) *Moje dziecko idzie do szkoły* – 1200 uczniów i rodziców, 1746 uczniów,
- 2) *„Zawsze Razem”* – 606 uczniów,

- 3) *Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej – szkoły ponadgimnazjalne – 1293 uczniów,*
- 4) *Nie pal przy mnie proszę – 456 uczniów i rodziców,*
- 5) *Znajdź właściwe rozwiązanie – 221 uczniów i rodziców,*
- 6) *„Czyste Powietrze wokół nas” – 840 uczniów i rodziców;*
- 7) *Wybierz życie pierwszy krok – 1746 uczestników*
- 8) *Skąd się biorą produkty ekologiczne 588 uczniów i rodziców;*

3. Programy lokalne:

- 1) *Edukacja pacjentów z nadciśnieniem tętniczym – placówki służby zdrowia – 5450 osób,*
- 2) *Serce masz tylko jedno – placówki służby zdrowia – 4520 osób;*

4. Akcje prozdrowotne:

- 1) *Światowy Dzień bez tytoniu- 2334 osoby*
- 2) *Światowy Dzień Rzucenia Palenia – 660 osób*
- 3) *Akcja letnia „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne ferie” – 1354 osób,*
- 4) *SARS-CoV-2- 26951*
- 5) *Europejski Dzień Wiedzy o antybiotykach 200 osób*
- 6) *Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową. 200 osób*
- 7) *Kampania EFSA Wybieraj bezpieczną Żywność – 424 osoby*
- 8) *Kampania profilaktyczna HIV/AIDS „Czy wiesz że...- 2525 osób*
- 9) *Kampania Praca na zdrowie. Projekt realizowany w ramach NPZ – 400 osób*

W ramach tych działań przeprowadzono 71 wizytacji w placówkach służby zdrowia oraz placówkach nauczania i wychowania. Zorganizowano 5 szkoleń (87 uczestników) i 102 narady (252 uczestników) dla realizatorów programów edukacyjnych. Organizowano konkursy plastyczne i konkursy wiedzy. Udzielano poradnictwa tematycznego, instruktaży, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. We własnym zakresie opracowano ulotki do realizacji 2 lokalnych programów profilaktycznych: „*Serce masz tylko jedno*” oraz „*Edukacja pacjentów z nadciśnieniem tętniczym*” a także do akcji „*Bezpieczne ferie*” i „*Bezpieczne wakacje*”.

PSSE w Strzyżowie była **współorganizatorem** następujących konkursów:

- konkurs na **KOMIKS kontra AIDS**,
- quiz **Sprawdź swoje H₂O**,
- konkurs „**Trzymaj Formę to się oplaca**”,
- konkurs **Wiedzy o uzależnieniach**.

Prowadzono również **działania organizacyjne i edukacyjne** w zakresie:

- konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III „**Zawsze razem**”
- konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych „**Porozmawiajmy o AIDS**”,
- **Wojewódzki Przegląd Małych Form Teatralnych**
- prowadzono działania informacyjno-edukacyjne dla uczestników zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- sporządzano comiesięczne raporty z zakresu realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w powiecie strzyżowskim,
- sporządzano cotygodniowe raporty dotyczące e-papierosów

- udzielano poradnictwa tematycznego, instruktaży, konsultacji, prowadzono monitoring oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Ponadto na bieżąco aktualizowano stronę internetową PSSE w zakresie realizowanych kampanii i programów, aby dotrzeć do szerszej liczby mieszkańców powiatu i objąć ich działaniami profilaktycznymi. Nagłaśnianie takich akcji to główna metodyka ich realizacji, ponieważ im większa liczba odbiorców tym większa szansa na poprawę sytuacji zdrowotnej społeczeństwa.

6. Zakłady służby zdrowia.

W roku 2021 w powiecie funkcjonowały 131 zakładów lecznictwa otwartego będące pod nadzorem PPIS Strzyżowie, w tym: 28 przychodni i NZOZ-ów lekarskich (z tego 17 wykonuje szczepienia ochronne), 10 zakładów rehabilitacji leczniczej, 27 indywidualnych praktyk lekarskich, 33 indywidualne praktyki lekarzy dentyków, 2 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, 7 grupowych praktyk pielęgniarskich i 22 innych, szpital – 1, Zakład Pielęgniarsko opiekuńczy – 1.

W 2021 r., pomimo trwającej pandemii Covid-19, wykonano 74 kontrole w zakładach służby zdrowia (w tym 15 w placówkach prowadzących szczepienia ochronne). przeprowadzono 3190 dochodzeń epidemiologicznych w kierunku chorób zakaźnych. Ponadto przeprowadzono 1042 kontrole dotyczące przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Stan sanitarno – techniczny obiektów służby zdrowia w powiecie ocenia się jako dobry. W roku 2021 na poprawę stanu technicznego wydano 2 decyzje administracyjne. Wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte.

Ponadto nałożono 42 mandaty karne w związku z kontrolami dotyczącymi przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Nałożono również 1 karę grzywny (10 000 zł) w związku z nie przestrzeganiem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

7. Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych.

Cały rok 2021 zdominowała walka z pandemią koronawirusa Sars-CoV-2. W XX wieku opisano 2 koronawirusy wywołujące na ogół łagodne zakażenia dróg oddechowych u ludzi HCoV-229E i HCoV-OC43. Koronawirusy szerzące się pandemicznie wykryto dopiero w XXI wieku – w 2002 r. w Chinach SARS-HCoV – był przyczyną ciężkich zakażeń dolnych dróg oddechowych (SARS), oraz w 2012 r. MERS-HCoV – krążący głównie na Półwyspie Arabskim. Epidemia SARS zakończyła się w 2004 r. powodując zachorowanie > 8000 osób i 774 zgony, natomiast epidemia MERS trwa nadal (> 2000 chorych, >700 zgonów) choć jej intensywność zmalała. Aby doszło do zakażenia człowieka tymi wirusami konieczne było dwukrotne przełamanie bariery międzygatunkowej: dla wirusa HCoV-SARS – przeskok z nietoperzy na cywetę palmową a następnie na człowieka; dla wirusa HCoV-MERS – przeskok z nietoperzy na wielbłądy i na człowieka. Zdolność przekazywania zakażenia na drodze człowiek – człowiek znacznie mocniej utrwaliła się dla HCoV-SARS niż dla HCoV-MERS (odpowiednio: 8 generacji vs. 4). Wirusy te różnią się także: strukturą genomu i mechanizmami chorobotwórczości: inny receptor, mechanizm wnikania do komórki, inny sposób modulowania odpowiedzi gospodarza. Prawdopodobnie różnice te wpływają na odmienny obraz zachorowania człowieka. Do 2019 roku poznano 6 koronawirusów

powodujących zakażenia u ludzi. Cztery z nich (229E, OC43, NL63, HKU1) są przyczyną przeziębienia o łagodnym przebiegu. Dwa pozostałe opisane wyżej (wirusy SARS i MERS) mogą prowadzić do zagrażającej życiu ostrej niewydolności oddechowej. SARS-CoV-2 jest nowym, siódmym koronawirusem należącym do β -koronawirusów, który wywołuje zakażenia u człowieka. Pierwsze przypadki zapalenia płuc o nieznanym etiologii, według danych opublikowanych przez WHO, pojawiły się na początku grudnia 2019 r. w mieście Wuhan, w chińskiej prowincji Hubei. Wykluczono zakażenie wirusem grypy, wirusem ptasiej grypy, adenowirusem, koronawirusem SARS (severe acute respiratory syndrome coronavirus–SARS-CoV) i koronawirusem MERS (Middle East respiratory syndrome coronavirus–MERS-CoV), po czym 7 stycznia 2020 r. wyizolowano nieznanego typu koronawirusa, który pierwotnie nazwano „nowym koronawirusem” (novel coronavirus–nCoV; 2019-nCoV). Obecnie patogen określa się jako SARS-CoV-2. COVID-19 to choroba wywołana przez SARS-CoV-2. Wcześniej choroba nie miała nazwy i posługiwano się określeniami typu „choroba wywołana przez koronawirus” lub „zachorowanie z powodu zakażenia koronawirusem z Wuhan”. Nazwa COVID-19 została ogłoszona przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) i obowiązuje oficjalnie od 11.02.2020 r. "CO" w nazwie oznacza koronę (ang. corona), "VI" –wirus (ang. virus), "D" –chorobę (ang. disease), a liczba 19 wskazuje rok pojawienia się wirusa –2019 (Corona-Virus-Disease-2019). Monitoring obecności wariantów koronawirusa SARS-CoV-2. Obecnie pojawiły się nowe warianty koronawirusa SARS-CoV-2 o większych zdolnościach do transmisji, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia przebiegu pandemii. Ma to bezpośrednie przełożenie zarówno na trendy epidemiologiczne zachorowań, jak i obciążenie służby zdrowia, a także liczbę zgonów. Na obszarze Polski od stycznia 2021 roku jest monitorowana obecność poszczególnych wariantów koronawirusa, która potwierdza do czerwca 2021 roku dominujący udział wariantu „brytyjskiego” oznaczonego 20I Alpha V1 a następnie przewagę w udziale wariantu indyjskiego oznaczonego 21 A(Delta). W okresie grudnia 2021 roku pojawił się wariant B.1.1.529 21 K (Omikron). Wariant koronawirusa B.1.1.529 21K (Omikron) w chwili obecnej jest przeważający w Europie i w Polsce. Występowanie wariantu Omicron powoduje wystąpienie tzw. „piątej fali” zachorowań na Covid-19.

Trwająca pandemia Covid-19 spowodowała 437 555 572 wykrytych przypadków choroby koronawirusowej i śmierć blisko 5 976 964 osób na całym świecie (stan na dzień 01.03.2022 r.). Doświadczenie z Włoch, Stanów Zjednoczonych, Indii pokazuje, że Covid-19 może przytłoczyć/przerosnąć możliwości każdego systemu opieki zdrowotnej w tym dobrze zaopatrzonych krajów. W Polsce odnotowano 5 680 034 zakażeń i 111 586 zgonów (stan na 01.03.2022 r.).

Na terenie powiatu strzyżowskiego pierwsze zgłoszenie związane z SARS-CoV-2 dotyczyło grupy studentów Politechniki Rzeszowskiej powracających z wymiany studenckiej z Chin miasta Wuhan w dniu 25.01.2020 r., spośród których jeden jest mieszkańcem naszego powiatu.

W roku 2020 na terenie powiatu strzyżowskiego odnotowano ogółem 1693 zakażenia wirusem Sars-CoV-2, natomiast w roku 2021 było ich 3024. W pierwszych dwóch miesiącach roku 2022 odnotowano 1812 zakażeń, przy czym nasilenie zachorowań odnotowano na przełomie stycznia i lutego, kiedy to na Covid-19 zachorowało 1514 osób.

W roku 2020 na terenie powiatu strzyżowskiego zmarło 46 osób zarażonych wirusem Sars-CoV-2, w roku 2021 zmarło 138 osób, natomiast w pierwszych dwóch miesiącach roku 2022 odnotowano 23 zgony.

W ub. r. stwierdzono 25 ognisk zakażeń wirusem Sars-CoV-2, w tym 21 w placówkach oświaty (szkoły, SOSW, przedszkola, żłobki), 3 w zakładach pracy i 1 w szpitalu. Ponadto odnotowano kilkaset ognisk domowych, w których to zachorowały co najmniej 2 osoby zamieszkujące jedno gospodarstwo domowe.

Opracowanie szczepionek przeciw COVID-19, które są bezpieczne i skuteczne, to długo oczekiwany punkt zwrotny w walce z pandemią. Według stanu na 12 grudnia 2020 r. Komisja Europejska podpisała sześć umów zakupu z wyprzedzeniem z: AstraZeneca, Sanofi-GSK, Janssen Pharmaceutica NV/Johnson&Johnson, Pfizer/BioNTech, Cure Vacoraz i Moderna.

Od dnia 27.12.2020 roku w Polsce i województwie podkarpackim rozpoczęto szczepienia. Dla potrzeby szczegółowego określenia wykonawstwa szczepień p/Covid-19 dla województwa podkarpackiego dokonano analizy danych demograficznych i wykonawstwa szczepień na dzień 01.03.2022 rok. W oparciu o dane demograficzne opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny w publikacji „Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym” według stanu na 31 grudnia 2020 r. wyznaczono liczbę osób zamieszkujących województwo podkarpackie (2 121 229 osób). W analogiczny sposób wyznaczono liczbę osób zamieszkujących poszczególne powiaty, miasta i gminy województwa podkarpackiego. Dane dotyczące wykonawstwa szczepień uzyskano z raportów Ministerstwa Zdrowia publikowanych na stronie internetowej. Procentowy udział osób w pełni zaszczepionych dla poszczególnych powiatów województwa podkarpackiego waha się w przedziale od 31 % w powiecie kolbuszowskim do 56 % w powiecie Miasto Tarnobrzeg, średnia wynosi 43 %. W powiecie strzyżowskim to 37 %.

Oczywiście oprócz trwającej w 2021 roku pandemii Sars-CoV-2, podobnie jak w latach poprzednich ludność powiatu zapadała również na inne choroby zakaźne. Porównując zarejestrowane zachorowania na choroby zakaźne i zakażenia w stosunku do roku 2020 największe zmiany nastąpiły w zgłoszeniach dot. grypy. Nie zgłoszono żadnego przypadku grypy nie potwierdzonej badaniami, a w poprzednich latach było to zawsze kilkaset przypadków. Stwierdzono wzrost liczby zachorowań na zatrucia pokarmowe o etiologii Salmonella (w 2020 – 6 a w 2021 – 18). Nieznacznie wzrosła liczba przypadków boreliozy: z 13 w 2020 r. do 15 w roku 2021. W ub. R. zanotowano wzrost zachorowań na biegunki – z 8 do 36 oraz znaczny wzrost ospy wietrznej z 33 do 59.

Przeprowadzono 39 wywiadów dotyczących pogryzień przez zwierzęta oraz 8 przypadków styczości i narażenia na wściekliznę, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie. Zgłoszono 2 przypadki zachorowań na gruźlicę. Prowadzono stałą współpracę z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Strzyżowie w zakresie nadzoru nad zoonozami.

Na bieżąco aktualizowany jest „Powiatowy plan działania na wypadek wystąpienia epidemii” przewidywany na wypadek wystąpienia masowych zachorowań na choroby zakaźne będące skutkiem katastrofy, zawleczenia, lub ataku bioterrorystycznego, z uwzględnieniem zagadnień dotyczących epidemii Covid-19.

Zestawienie zgłoszeń chorób zakaźnych w latach 2018 – 2021

Lp	Jednostka chorobowa	2018	2019	2020	2021
1.	Salmonellozy	14	15	6	18
2.	Bakt. zakażenia jelit. wywołane przez Clostridium difficile	5	7	0	1
3.	Bakt. zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter	0	0	0	0

4.	Bakteryjne zakażenia jelitowe określone i nieokreślone	4	0	3	2
5.	Bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	3	0	0	0
6.	Nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy	19	29	5	7
7.	Nieżyt jelitowy wywołany przez norowirusy	1	4	4	6
8.	Wirusowe i inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	16	15	6	2
9.	Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym u dzieci do lat 2 – 32	33	33	8	36
10.	Salmonelloza posocznica	-	-	1	0
11.	Płonica (Szkarlatyna)	13	21	0	4
12.	Borelioza z Lyme	31	25	13	15
13.	Styczność i narażenie na wściekliczę – potrzeba szczepień	23	18	10	8
14.	Ospa wietrzna	130	114	33	59
15.	Różyczka	0	1	0	0
16.	Róża	6	3	1	1
17.	Wirusowe zakażenie wątroby typ C, B, A	1 C 1A	1 1 A	0 0	0/0
18.	Choroba wywołana przez HIV- której skutkiem są określone choroby	0	1	0	0
19.	Świnka	4	1	0	1
20.	Grypa potwierdzona badaniami	10	2	3	0
21.	Grypa nie potwierdzona badaniami	723	334	0	0
22.	Bakteryjne zapalenie opon mózgu. i/ lub mózgu	1	0	0	0
23.	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	0	0	0
24.	Posocznica wywołana przez Streptococcus Pneumoniae	0	0	0	1
25.	Choroba wywołana przez streptococcus pyogenes	0	0	0	0
26.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	1	0	0	0
27.	Zapalenie opon mózgowych	5	2	0	3
28.	Zapalenie mózgu – inne i nieokreślone	0	0	0	1
29.	Posocznica bakteryjna noworodka	0	0	0	0
30.	Zatrucia pestycydami	0	0	0	0
31.	Nowo wykryte zakażenia HBs	0	0	0	0
32.	Tularemia	0	1	0	0
33.	Choroba wywołana przez Hantawirusy	0	0	0	0
34.	Zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych w półpaści	0	0	0	0
35.	Choroba meningokokowa – zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	1	0	0	0
36.	Choroba Creutzfeldta – Jacoba	1	0	0	0
37.	Toksoplazmoza wrodzona	1	0	0	0
38.	Bąblowica	0	1	0	1
39.	Odra	0	0	0	0
40.	Krztusiec	0	0	0	0
41.	Inne bakteryjne zatrucie pokarm. Wywołane jadem kiełbasianym	0	0	0	0
42.	Kiła	0	1	0	0
43.	Leptospiroza	0	1	0	0
44.	COVID-19	-	-	1693	3024

Analiza stanu uodpornienia populacji dzieci do lat trzech przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, wzv typu B, Poliomyelitis, Haempphilus influenzae, odrze, śwince i różyczce, pneumokokom:

- DTP 2019 – 2021 r. – 82,4%,
- wzv B 2019 – 2021 r. – 93,5 %,

➤ Polio	2019 – 2021 r.	– 82,4 %,
➤ Hib	2019 – 2021 r.	– 82,4 %,
➤ odra, świnka i różyczka	2019 – 2021 r.	– 84,0 %
➤ pneumokoki	2019 – 2021 r.	– 85,0 %

Na terenie powiatu strzyżowskiego w ciągu ostatnich 10 lat zostało zgłoszonych 47 w tym 8 po szczepieniu Covid odczynów poszczeniennych (tzw. NOP-y) – wszystkie zakwalifikowane jako łagodne.

8. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Pomimo trwającej przez cały rok 2021 pandemii Sars-CoV-2 działalność inwestycyjna na terenie powiatu strzyżowskiego przebiegała podobnie jak w latach poprzednich. Działania w terenie, ze względu na trwającą epidemię prowadzone były w obowiązującym reżimie sanitarnym. W ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 60 opinii w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz 17 decyzji płatniczych. Na wnioski Burmistrza Strzyżowa i wójtów gmin wydano 25 opinii dotyczących konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Dokonano 2 uzgodnień dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydano 3 uzgodnienia w zakresie warunków zabudowy, sporządzono 8 opinii dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 3 uzgodnienia w zakresie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Wydano 17 opinii w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, w tym m.in. budynek szatniowo-biurowy z trybunami na 300 miejsc na stadionie miejskim w Strzyżowie oraz nowa hala produkcyjna firmy SEGER w Wiśniowej.

9. Podsumowanie

W roku 2021 pracownicy bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego PSSE w Strzyżowie wykonali 5293 inspekcje, w tym 2103 kontrole w terenie i 3190 wywiady. Do elektronicznego systemu SRWE wprowadzili dane z 3024 oraz do EPI-bazy dane z 166 wywiadów epidemiologicznych,.

Na zaplanowanych w Planie zasadniczych przedsięwzięć na 2021 rok w Harmonogramie kontroli 624, wykonali 1061 kontroli obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie.

Poza kontrolami wynikającymi z realizacji planu na rok 2021 pracownicy PSSE w Strzyżowie wykonali 1042 kontrole w zakresie ustanowionych określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w tym 270 kontroli wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Strzyżowie oraz 46 kontroli wspólnie z przedstawicielami Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie.

Pobrano do badań 30 prób wody w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego oraz w kierunku bakterii Legionella, 178 próbek żywności w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności). Przeprowadzono 3 190 – w tym 3024 w kierunku Covid-19 – dochodzeń epidemiologicznych w kierunku chorób zakaźnych.

W ub. r. stwierdzono 25 ognisk zakażeń wirusem Sars-CoV-2, w tym 21 w placówkach oświaty (szkoły, SOSW, przedszkola, żłobki), 3 w zakładach pracy i 1 w szpitalu. Ponadto odnotowano kilkaset ognisk domowych, w których to zachorowały co najmniej 2 osoby zamieszkujące jedno gospodarstwo domowe.

Z powodu zakażeń wirusem Sars-CoV-2 uczniów, lub nauczycieli i pracowników placówek w 2021 r. wydano 111 opinii **pozytywnych na zawieszenie zajęć w placówkach nauczania i wychowania oraz przejście na tryb nauczania zdalnego lub hybrydowego.**

Dla realizatorów programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych przeprowadzono 102 narady oraz 2 szkolenia (w roku 2020 – 56 porad i 2 szkolenia), w których udział wzięło 339 osób (w roku 2020 – 282 osób).

W roku 2021, aby dotrzeć do jeszcze większej liczby osób, nawiązano współpracę z Telewizją Internetową ITV Południe, gdzie na bieżąco emitowane były różne informacje związane z pandemią. Łącznie w roku 2021 były 54 emisje.

W prowadzonych w 2021 r. postępowaniach administracyjno-egzekucyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzyżowie wydał 200 decyzji merytorycznych (w 2020 r. – 183), 144 decyzje płatnicze (w 2020 – 74) na kwotę 13 845,10 PLN (w 2020 – 8 533,04 PLN) oraz 62 mandaty (w 2020 – 14) o łącznej wysokości 3 510 PLN (w 2020 – 1 750 PLN). Nałożono 1 grzywnę w kwocie 10 000 PLN (w 2020 też 1 – 5 000 PLN).

Ponadto wydano 13 (w 2020 r. – 10) postanowień dotyczących warunków transportu zwłok z zagranicy, 8 (w 2020 r. – 16) postanowień dotyczących chorób zawodowych oraz 2 (w 2020 r. – 6) upomnienia. Spośród 200 decyzji merytorycznych 21 (w 2020 r. – 19) decyzji dotyczyło warunków ekshumacji i przeniesienia zwłok.

W roku 2021 nie wnoszono skarg na prowadzone czynności kontrolne przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Strzyżowie.

Obecnie epidemia Covid-19 jest wygaszana. Od początku marca dzienna liczba zakażeń w powiecie strzyżowskim nie przekracza 5, najczęściej są to 2-3 wyniki pozytywne. Niestety w dniu 24 lutego 2021 roku pojawiło się nowe zagrożenie spowodowane rozpętaną przez Rosję wojną w Ukrainie oraz napływającą z tego powodu falą uchodźców i związanymi z tym potencjalnymi zagrożeniami epidemiologicznymi.

Na podstawie działań przeprowadzonych przez PSSE Strzyżów można ocenić jako dobry stan bezpieczeństwa publicznego Powiatu Strzyżowskiego w roku 2021, w zakresie dotyczącym działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Strzyżowie

mgr Zdzisław Sarna